

การตอนกิ่ง

วิธีตอนกิ่ง เป็นวิธีขยายพันธุ์ ที่ใช้กับพืชได้หลายชนิด ไม่ว่าจะเป็นฝรั่ง มะเฟือง มะนาว เลมอน ส้ม ลิ้นจี่ มะเดื่อฝรั่ง ทับทิม ชมพู่ มะม่วง นิยมทำบาดแผลด้วยการควั่นกิ่งจะออกรากได้ง่ายที่สุด นิยมทำในฤดูฝน เพราะไม่ต้องคอยรดน้ำ โดยเลือกตอนกิ่งแก่ที่เจริญในปีที่แล้วหรือในปีเดียวกันก็ได้ แต่ต้องเป็นกิ่งที่แข็งแรง ไม่อ่อนหรือแก่เกินไป เลือกกิ่งที่เจริญตั้งขึ้นจะออกรากดีกว่ากิ่งที่ทอดเอียงในแนวระนาบหรือกิ่งที่ห้อยลง แล้วทำแผลบนกิ่งให้ชัดโตข้อ

• อุปกรณ์ที่จำเป็น

- ไม้ตอกร้าง เป็นไม้ที่มีด้านคมโค้งหรือตรง ใช้เพื่อการควั่นกิ่ง ปัจจุบันมีการดัดแปลงคีมสำหรับควั่นกิ่ง ซึ่งสะดวกในการใช้งานมากขึ้น
- ต้มตอกร้าง ทำจากขยมะพร้าวที่ผ่านการแช่น้ำแล้ว 1 คืน ปีบให้พอชื้นแล้วบรรจุในถุงพลาสติกขนาด 3 – 5 นิ้วหรือใหญ่กว่านั้นขึ้นอยู่กับขนาดกิ่งที่ต้องการตอกร้าง
- กาบมะพร้าว อาจใช้แทนต้มตอกร้าง แต่ต้องแช่น้ำจนนุ่ม ทบแผ่เป็นแผ่น ตัดกว้าง 5 – 10 เซนติเมตร แช่น้ำไว้จนกว่าจะนำมาใช้งาน
- แผ่นพลาสติกใส ขนาดเท่ากาบมะพร้าว หรือใช้ถุงพลาสติกแทน
- เชือกพลาสติก สำหรับมัดแผ่นพลาสติกกับกาบมะพร้าวให้ติดกับกิ่งตอกร้าง
- ลวดตะกั่ว สำหรับวางขวางบนบาดแผล

เริ่มจากควั่นเปลือกบน ไขมีดควั่นเปลือกตำแหน่งขีดไตขอให้ออกกิ่ง โดยกดคมมีดเบาๆ ให้ลึก
เพียงสัมผัสเนื้อไม้ จากนั้นควั่นเปลือกล่างให้ห่างจากเปลือกบนลงมาประมาณเท่าเส้นรอบวงของ
กิ่งหรือ 1.5 – 2.5 เซนติเมตร กรีดเปลือกในแนวตั้งระหว่างเปลือกบนและล่าง แล้วลอก
เปลือกออก ไขมีดขูดกิ่งบริเวณรอยควั่น โดยวางคมมีดหรือสันมีดให้ต่ำกว่ารอยควั่นบน
เล็กน้อยและขูดลงมาข้างล่างทางเดียว เพื่อไม่ให้รอยควั่นด้านบนชำเพราะเป็นตำแหน่งออก
ราก การรอยควั่นด้านบนชำจะไม่ออกราก การขูดต้องทำอย่างเบามือให้ออกกิ่งจนหมด
ความรู้สึกสั่นเมื่อสัมผัส

เลือกกิ่งแล้วควั่นกิ่ง

ขูดเยื่อเจริญออก

ผ่าค้ำตอน

หุ้ม-มัดค้ำตอน

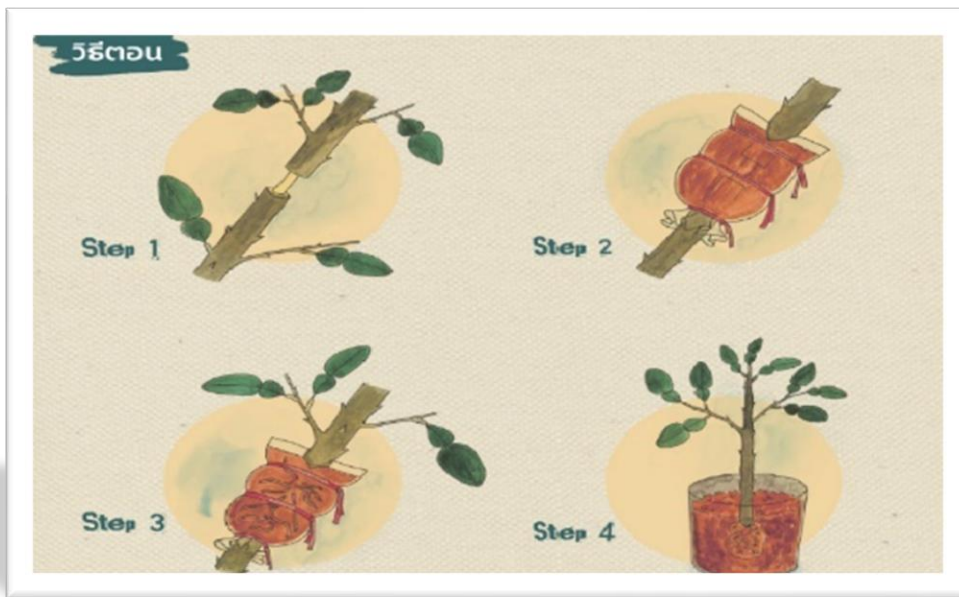

กิ่งตอนเสร็จ

ค้ำพร้อมปลูกลง

การตอนกิ่งมีขั้นตอน 4 ขั้นตอนดังนี้

1. เลือกกิ่งกึ่งแก่กึ่งอ่อนที่มีเส้นผ่านศูนย์กลาง 5 – 10 มิลลิเมตรหรือมากกว่า (ขนาดเท่าดินสอ) ยาวประมาณ 50 เซนติเมตร ทำแผลบนกิ่งให้อยู่ชิดไตข้อ และชะเปลือกออก แล้วทำฮอรโมนเร่งราก ที่รอยควั่นด้านบน
2. ใช้มีดผ่าตุ่มตอนให้แฉะออกแล้วหุ้มบนบาดแผลของกิ่งตอนให้ปลายตุ่มตอนอยู่ด้านล่าง มัดเชือกให้แน่นไมโยกคลอนและติดแน่นกับกิ่ง
3. ประมาณ 2 – 3 สัปดาห์จะเริ่มแตกรากใหม่ ถ้าตุ่มตอนแห้งควรให้น้ำเพิ่มจนขุยมะพร้าวชื้นแต่ไม่แฉะ
4. เมื่อรากเปลี่ยนเป็นสีน้ำตาลจึงตัดแยกกิ่งตอนจากต้นแม่ แกะถุงพลาสติกที่ตุ่มตอนออก แล้วชำในถุงหรือกระถางให้ต้นสมบูรณ์ก่อนนำไปปลูกต่อ

Tips

- ควรระวังอย่าให้วัสดุปลูกและเกินไป เพราะอาจทำให้กิ่งเน่าได้
- ระยะเวลาในการแตกรากขึ้นอยู่กับชนิดพืชและความสมบูรณ์ของกิ่ง

จัดทำโดย

1. นายสมควร เกตุแก้ว

2. นายณรงค์ นาคเอี่ยม

กลุ่มอำนวยการ

ฝ่ายอาคารและสถานที่ งานสนาม

